

Programma:

De kunstenaar in de stedelijke vernieuwing: schoothond of pitbull?

za 19 en zo 20 november 2005

Locatie:

Noeroel Islam Moskee
Scheepersstraat 188,
Den Haag

Zaterdag 19 november

10.30 -11.00 Ontvangst met koffie en thee

11.00 -11.30 Introductie

11.30 -18.00 Stadstour (inclusief lunch op locatie) langs drie projecten:

- OpTrek (Den Haag)
- Proefpark de Punt (Rotterdam)
- Zwaanshals in Motion (Rotterdam)

18.00 – 20.00 Diner in Transvaal, Den Haag

20.30 – 22.30 Films & documentaires over kunst & herstructurering

Zondag 20 november

12.30 – 13.30 Ontvangst met koffie en thee

13.00 – 13.30 Inleiding

13.30 – 14.30 Twee projectpresentaties

14.30 – 15.00 Pauze

15.00 – 16.00 Rondetafelgesprek met kunstenaars en opdrachtgevers

16.00 - 17.00 Debat

18.00 – 20.00 Herstructureringsdiner verzorgd door Eetbaar Den Haag (*onder voorbehoud*)

STADSTOUR dag 1

11.45 – 12.30 Project 1 > OpTrek

12.45 – 13.30 Busreis naar Rotterdam

13.30 – 14.45 Project 2 > Creatief Beheer annex lunch
met onder andere: Rini Biemans en Karin Keijzer

15.15 – 16.00 Project 3 > Zwaanshals in Motion
met onder andere: Daniela Swarovsky

16.15 – 17.00 Busreis naar Den Haag

17.00 – 18.00 Borrel & gesprek

Mobiel projectbureau OpTrek

Locatie: Transvaal, Den Haag

Periode: vanaf januari 2002

OpTrek organiseert tijdelijke kunstprojecten in de Haagse stadsvernieuwingswijk Transvaal. Multidisciplinaire kunstenaars uit binnen- en buitenland worden door OpTrek uitgenodigd. Zij kunnen gebruik maken van een tijdelijk gastatelier in de wijk en zo, in direct contact met de buurt, hun ideeën ontwikkelen en uitvoeren. Het mobiele projectbureau beheert geen eigen expositieruimte; de projecten vinden voornamelijk in de publieke ruimte plaats.

Het kantoor van mobiel projectbureau OpTrek, telkens gevestigd in een leegstaand huis, dient als uitvalsbasis, broedplaats en ontmoetingsplek. Gemiddeld verblijft de organisatie zes maanden op een adres om daarna meetrekkend met de sloop, te verhuizen. De gevel van ieder nieuw kantoor ondergaat telkens een opvallende ingreep om de aanwezigheid in de buurt te markeren.

OpTrek voelt zich betrokken bij de veel omvattende sociale en ruimtelijke veranderingen die deze multi-etnische wijk (80% van de bewoners is van buitenlandse afkomst) in de komende jaren (2002 t/m 2014) door de stedelijke vernieuwing ondergaat en de gevolgen daarvan voor de buurt en haar bewoners. Het *masterplan* van de gemeente houdt sloop in van 3000 huurwoningen en nieuwbouw van 1600 woningen, waarvan slechts 30 % huur- en 70% koopwoningen. Hoewel het doel van deze grootschalige plannen is de wijk 'op te waarderen' om die leefbaarder te maken, zijn de effecten voor veel huidige bewoners ingrijpend.

Met uiteenlopende projecten gaat OpTrek een 'vergrootglas' op de gebeurtenissen in de wijk, het achterliggende politieke beleid en persoonlijke verhalen van bewoners zetten. Met de diverse activiteiten wil de organisatie een bijdrage leveren aan de algemene discussie over de toekomstige ontwikkeling van de stedelijke ruimte en de vraag of kunstenaars in deze situatie een positie kunnen innemen.

Het mobiele projectbureau OpTrek ziet zich zelf in de functie van 'getuige' die de lokale complexe situatie reflecteert en in een bredere context zet.

Sarina Lindemann (1967, Berlijn)

Na een studie grafische vormgeving in Kiel, bracht een studentenuitwisseling haar in 1991 naar Den Haag waar ze uiteindelijk haar opleiding vrije grafiek evenals de 2^e fase autonome vormgeving voltooide. In het werk van Sabrina Lindemann keren twee thema's terug: de mens in zijn of haar omgeving en de relatie tussen het individuele verhaal en de algemene loop van de geschiedenis. 'Door die verbondenheid heeft iedereen naast een individuele ook een collectieve identiteit. Ik onderzoek hoe deze identiteiten kunnen ontstaan, hoe zij zijn veranderd of juist gewist kunnen worden.' Het verzamelen van kleine verhalen, vergeten details en persoonlijke herinneringen aan historisch beladen plekken, vormt een onderdeel van dat onderzoek, vaak resulterend in kunstprojecten op locatie. In het Berlijnse project *Bleiche* (1998) vertellen de bewoners van een straat over een geliefd kledingstuk. In het project *Zeitzeugen* (1998) halen oud-medewerkers en oud-militairen terwijl zij zich bevinden in hun voormalige werkomgeving, herinneringen op. Lindemann was initiatiefnemer van OpTrek in 2000 en vormt sindsdien samen met Annechien Meier de projectleiding van het mobiele projectbureau.

www.der-loeffel-meines-vaters.de

Annechien Meier (1970, Noordwijk)

In het werk van Annechien Meier staat de communicatie met het publiek centraal. Dat kunnen collega beeldend kunstenaars zijn en publiek dat zij nog moet creëren en zelfs tot deelnemer maakt. Beide soorten publiek vragen een eigen benaderingswijze. Zo nodigde zij in projectruimte Meier van Eijnsinga – een gezamenlijk initiatief van haar zelf en Cora Roorda van Eijnsinga onderdeel van de Haagse Rondgang - kunstenaars uit voor 'site specific' werk.

In haar eigen projecten geeft Annechien Meier die activerende rol op een ander manier gestalte door onderzoek ter plekke. In Chili betrok zij de barre levensomstandigheden van de Alta Plano in haar werk. Ruim honderd kilometer ten noorden van Santiago aan de voet van het Andes gebergte creëerde zij een *Rust- en verzamelplaats* met uitzicht op het stadje Putaendo en het voormalige landbouwgebied eromheen. Waar ooit bonen, linzen en graan werden verbouwd, lagen zes vakken gevuld met walnootschillen, pruimen- en perzikipitten, oregano en pompoenen. Rijk geschakeerd van kleur en ordelijk als een Nederlandse volkstuin maar verwijzend naar de lokale agrarische geschiedenis.

Samen met Sabrina Lindemann vormt zij sinds 2002 de dagelijkse projectleiding van het mobiele projectbureau OpTrek.

Creatief Beheer

Proefpark de Punt, landleven in de stad

Rini Biemans en Karin Keijzer

Locatie: Rotterdam West,

Periode: vanaf september 2004

Creatief Beheer is een methodiek ontwikkeld door de kunstenaars Rini Biemans en Karin Keijzer op diverse braakliggende terreinen de afgelopen 4 jaar in herstructureringsgebieden te Rotterdam.

Sinds september 2004 ontwikkelt en beheert Creatief Beheer het *Proefpark de Punt* aan de Hudsonstraat in Rotterdam. *Proefpark de Punt* was een braakliggend terrein van 40 bij 200 meter, aan de rand van een groot herstructureringsgebied in Delfshaven. Creatief Beheer werkt in opdracht van de deelgemeente Delfshaven, het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam en Com.Wonen. Het Creatief Beheer heeft als hoofddoel het gebied aan de Hudsonstraat aantrekkelijk en leefbaar te maken en te houden. Daarnaast wordt in samenwerking met bureau De Werkplaats een traject ontwikkeld om te leren van de ervaringen en activiteiten in het Proefpark en deze vervolgens 'mee te nemen' naar het *Dakpark* Delfshaven. Dit *Dakpark* wordt op het voormalige railemplacement aan de Vierhavenstrip ontwikkeld (het Proefpark ligt dus naast deze ontwikkelingslocatie). Daarbij is het nadrukkelijk de inzet om de betrokkenheid van kinderen en gebruikers in de toekomst 'mee te nemen' naar het *Dakpark*.

Normaliter wordt een park na een inspraakprocedure door ontwerpers gemaakt en door een aannemer aangelegd. Creatief Beheer draait dit proces om en staat voor een integrale aanpak. Hierbij worden kunstenaars en bewoners betrokken bij alle fasen van het ontwikkelingstraject: het ontwerp, het inrichten, het beheer, het onderhoud en het gebruik. Er wordt gewerkt vanuit een organisch model. De opzet is om geleidelijk het park te laten groeien, dus niet alleen de planten, maar ook de inrichting, het gebruik en het netwerk van mensen eromheen. Hierdoor is het terrein continu in ontwikkeling. Er ontstaat tegelijk een park vol verhalen dat is vergroeid met de buurt en dat er anders zal uitzien dan gebruikelijke parken.

Meer Proefpark: <http://www.creatiefbeheer.nl>

Rini Biemans (1960)

creatief producent van diverse evenementen, projecten en televisie/internetproducties

Rini Biemans is geboren als boerenzoon in Brabant, is afgestudeerd als arts in Rotterdam 1986 en heeft twee jaar als zodanig gewerkt. Daarna heeft hij zich gevestigd als zelfstandig kunstenaar, schilderen, conceptkunst (Biemans Concern), performance.

(www.concern.demon.nl) Na 1997 is hij verder gegaan als creatief producent van diverse evenementen, projecten en televisie/internetproducties. Hij was onder andere betrokken bij de Rotterdamse Kunstsdagen (kunstfestival op de markt, 1998, 1999, 2000), VIDEO 2000 (wekelijks tv programma op Rotterdam TV 1998 – 2005)

Antenne Rotterdam (communicatieproject kunst- en cultuurmanifestatie KOORTS op tv en internet 2005 (www.antennerotterdam.nl)) en Proefpark de Punt (tijdelijke inrichting in de wijk Bospolder Rotterdam samen met Karin Keijzer (www.creatiefbeheer.nl, www.karinkeijzer.nl) 2004 – 2007)

ZiM, Zwaanshals in Motion
Daniela Swarovsky
Locatie: Rotterdam (Noord)
Periode: september 2004 - september 2005

Binnen het stadsvernieuwingsgebied rondom de straat "Zwaanshals" in Rotterdam functioneerde afgelopen jaar ZiM; Zwaanshals in Motion. Het Zwaanshals is een levendige en kleurrijke winkelstraat in het Oude Noorden. Er wonen bijzonder veel mensen uit verschillende culturen met weinig onderling contact, 60 en 80% is van allochtone afkomst. ZiM pakt dit gegeven op en doet er iets positiefs mee. Door het vertrouwen van de bewoners in zichzelf en in elkaar te bevorderen zal de uitstraling van het Zwaanshals verbeteren. Door middel van kunstprojecten worden bruggen gebouwd tussen de verschillende culturen en taalbarrières overwonnen, waardoor mensen 'de ander' leren kennen. Het uitvinden van een 'nieuwe (beeld)taal' is daarbij één van de doelstellingen, zonder hiermee de westerse cultuur op te willen leggen aan migrantengroeperingen.

ZiM heeft een eigen kantoor in de straat, een oud winkelpand. In dit multifunctionele kantoor wordt gepraat, gebrainstormd en worden projecten georganiseerd, discussieavonden gehouden en kunst gepresenteerd. Bewoners, winkeliers en bezoekers kunnen elkaar hier ontmoeten of vergaderen. Een team van kunstenaars en ontwerpers maakten van het ZiM-kantoor een opvallende visuele attractie. Elke maand werkt een andere kunstenaar uit Rotterdam of uit het buitenland in het ZiM Atelier aan een project binnen de context van ZiM. De kunstenaars wordt gevraagd op de realiteit van het Zwaanshals te reflecteren, deze te becommentariëren of te interveniëren. Door de grote etalageruiten kunnen voorbijgangers zien hoe de kunstenaars aan het werk zijn. ZiM heeft de winkeliers geholpen met het opzetten van de winkeliersvereniging Business Club Zwaanshals (de vorige winkeliersvereniging faalde wegens gebrek aan belangstelling). Juist nu er in de buurt zo veel veranderd en gerenoveerd gaat worden, is het voor de ondernemers belangrijk om verenigd te zijn om zo een duidelijke stem te kunnen laten horen.

Meer ZiM: www.zimweb.nl

Films & Documentaires over Kunst & Stedelijke veranderingen

De laatste jaren zijn een aantal films en documentaires verschenen, welke stedelijke veranderingsprocessen als onderwerp hebben. OpTrek is in samenwerking met Stroom, Den Haag (Wytse Bakker) een archief aan het aanleggen met diverse films en video's. Op zaterdagavond, 19 november, willen we de Tegenlicht documentaire SLOOP van de VPRO laten zien en MY ARCHITECT (onder voorbehoud).

Programma:

Film 1:

Sloop

Regie: Rudi Boon

Research: Henneke Hagen

Eindredactie: Doke Romeijn, Frank Wiering

uit de serie Tegenlicht

VPRO

In Nederland wordt op grote schaal gesloopt. De minister van Volkshuisvesting wil de komende jaren bijna 100.000 woningen met de grond gelijk maken, de grootste kaalslag in de geschiedenis van de woningvoorraad sinds de Tweede Wereldoorlog. Hele woonwijken worden tegen de vlakte gegooid en grondig geherstructureerd. Binnen enkele decennia zal

iedere tastbare herinnering aan hoe het in die wijken vroeger was, zijn weggevaagd. Vooral de woningbouw uit de periode van de wederopbouw moet het ontgelden. De slopers van nu waren de bouwers van toen: de woningcorporaties. Honderd jaar geleden opgericht om de armen te huisvesten, staan zij nu als verzelfstandigde marktpartij vooraan bij wat zij als hun nieuwe historische missie beschouwen: Nederland bouwrijp te maken voor de woonwensen van de toekomst.

Een dergelijke herstructurering is ook gaande in de wijk Boschveld, een vriendelijke, ruim opgezette, overwegend laaggebouwde naoorlogse volkswijk vlakbij het centrum van 's Hertogenbosch. Een achterstandswijk kun je het nauwelijks noemen. Tegenover onmiskenbare stedelijke problemen staan zeldzaam wordende sociale cohesie en saamhorigheid. Lopend door de wijk komt ook geen seconde de gedachte aan sloop in je op. Eerder het alternatief van renovatie, woning- en wijkverbetering. Maar de gemeente Den Bosch en de drie woningcorporaties die de eigenaren van de huizen zijn, hebben de afgelopen vijf jaar nu juist gewerkt aan een "Masterplan" om vrijwel de gehele wijk plat te gooien en twee en een half keer zoveel woningen terug bouwen ('verdichting'), wat onder meer tot gevolg heeft dat de wijk totaal van karakter zal veranderen.

Waarom kiezen woningcorporaties voor een paardenmiddel als grootschalige sloop van sociale huurwoningen? Uit onderzoek (prof. André Thomsen, Bouwkunde Delft), blijkt de kwaliteit van de woningen er zelden mee te maken te hebben. Dikwijls zijn er andere motieven in het spel, zoals stedenbouwkundige ambities en dure grond.

Toch zijn de in Boschveld actieve corporaties idealistische volkshuisvesters gebleven. Zij geloven werkelijk dat zij door deze volkswijk integraal op de schop te nemen, hun kerntaak het beste kunnen dienen. Volgens het Masterplan Boschveld zullen immers evenveel sociale woningen worden teruggebouwd als er gesloopt gaan worden. Als tegenprestatie moeten de corporaties een veelvoud aan dure huur- en koopwoningen realiseren. Het ei van Columbus, zeggen de corporaties.

Maar het zou wel eens een hoge prijs kunnen zijn om als corporatie aan de kerntaak - goedkope huurwoningen- te voldoen. Want dat die nieuw te bouwen sociale huurwoningen bewoond zullen worden door de huidige bevolking van Boschveld, gelooft vrijwel niemand onder deze huurders. Toezeggingen over beschikbaarheid en betaalbaarheid worden gewantwoord; ervaringen met herstructureringsgebieden elders wijzen onveranderlijk op ontwrichting van de bestaande leefgemeenschap. Kunnen de corporaties in het krachtenveld van de commerciële woningmarkt hun sociale doelstelling wel overeind houden?

Een ander scenario dat vaak optreedt in herstructureringsgebieden is dat er juist niets gebeurt. Prof. Thomsen noemt dat "Planners Blight", plannenmakersziekte, waarbij procedures worden onderschat, de planvorming nog niet is afgerond, financiële ramingen hoger uit vallen dan verwacht, of het draagvlak in de lokale politiek ontbreekt omdat de bewonersparticipatie te kort schiet. Dat alles lijkt in Boschveld aan de hand te zijn, waar bewoners van de corporaties al een sloopaanzegging in de bus gekregen hebben, maar B&W aarzelen het plan bij de gemeenteraad in te dienen en inmiddels werken aan weer een andere variant van het Masterplan, de zoveelste. Van bouwactiviteiten zal voorlopig geen sprake zijn. Boschveld lijkt een treurig voorbeeld te worden van de stagnatie waar het volkshuisvestingsbeleid op tal van plaatsen mee te kampen heeft.

Tegenlicht volgt de woningcorporatie SSW (Stichting Sociale Woningbouw), initiatiefnemer van het 'Masterplan Boschveld', in haar keuzen en afwegingen, de eigen geschiedenis van verzelfstandiging en fusie, de invloed van het grootschalige marktdenken op haar maatschappelijke kerntaak, en de dilemma's van sloop en sociale ontwrichting.

Rudi Boon over zijn documentaire

Er waait een nieuwe wind door woningbouwland. Volgens de overheid is de leefbaarheid in veel naoorlogse woonwijken zo hard achteruit gegaan dat zij als de zieke patiënten van de Nederlandse woningmarkt moeten worden gezien. Als geneesmiddel heeft de minister van VROM, Sybilla Dekker, twee jaar geleden een aantal maatregelen doorgevoerd. Eén van deze maatregelen is dat 56 naoorlogse woonwijken zijn geselecteerd om te worden geherstructureerd, een ambtelijke term voor slopen en weer opbouwen. De wijken die eens door de woningbouwcorporaties met het nobele streven zijn opgebouwd om het armere deel van de bevolking te huisvesten, zullen plaatsmaken voor ambitieuze woonprojecten die meer bij de hedendaagse woningwensen zouden aansluiten.

De vraag is of dit rigoureuze beleid zijn doel rechtvaardigt. Is het daadwerkelijk zo slecht gesteld met de leefbaarheid van de naoorlogse wijken? Wat krijgen de bewoners van deze wijken bovendien terug voor het 'paardenmiddel' dat de overheid voorschrijft? Met deze vragen nam documentairemaker Rudi Boon afgelopen half jaar een kijkje in de wijk Boschveld te 's-Hertogenbosch. De multiculturele buurt is één van de 56 geselecteerde wijken die plaats moet maken voor een moderne woonwijk.

Hoe is het idee voor de documentaire 'Sloop' ontstaan?

"Vorig jaar zomer waren we bij Tegenlicht aan het kijken naar de solidariteit zoals die in de klassieke verzorgingsstaat bestond en wat daar nu nog van over is. Wat gebeurt er als bepaalde overheidssectoren aan de vrije markt worden overgelaten? Researcher Henneke Hagen kwam met het voorbeeld van de woningbouwcorporaties. Deze zijn midden jaren negentig geprivatiseerd, waardoor zij opeens marktpartijen zijn geworden. Henneke Hagen volgde die discussie heel intensief. De corporaties hebben tegelijkertijd nog steeds de maatschappelijke plicht om sociale woningbouw te verschaffen. En dat sloot aan bij het thema waarnaar we aan het kijken waren, hoe kan de moderne woningbouwcorporatie zijn commerciële positie op de markt combineren met zijn sociale taak?".

Waarom heb je voor de wijk Boschveld gekozen?

"Voor de documentaire zochten we een gefuseerde, krachtige en rijke woningbouwcorporatie en vonden deze in eerste instantie in BrabantWonen. Vervolgens vroegen we ons af waar de commerciële positie en sociale taak van deze corporatie het beste tot uiting komen. Het antwoord vonden wij in de herstructurering van de naoorlogse woonwijk Boschveld. BrabantWonen was één van de drie corporaties die hieraan meewerkten, maar tijdens de voorbereidingen bleek al snel dat zij niet wilde meewerken. Eén van de andere coöperaties in Boschveld, Stichting Sociale Woningbouw (SSW) wilde dat wel. Daar zijn we toen mee in zee gegaan. En eigenlijk was dat beter want SSW was de initiatiefnemer van het project."

Maar waarom niet een documentaire over de Westelijke Tuinsteden in Amsterdam of het Laakkwartier in Den Haag? Wijken die ook tot de 56 geselecteerde wijken behoren.

"Boschveld is geen 'probleemwijk' in de zin van wat de overheid hiermee voor ogen heeft. Dat is ook enigszins de kritiek die in de film doorsijpelt. De woonwijk wordt heel makkelijk over één kam geschoren in de zin van een 'sloopwijk' is een 'probleemwijk'. Als een wijk geen 'probleemwijk' is wordt het er door de beleidsmakers wel naar toe gebogen. Maar juist omdat Boschveld geen 'probleemwijk' is, kun je de rol van gemeente en woningbouwcorporaties in relatie tot de doelstelling van het slopen laten zien zonder dat daarbij storende factoren een rol spelen. Het wordt daardoor veel zuiverder dan wanneer je bijvoorbeeld naar het Laakkwartier kijkt."

Wat is dan de ratio van de 56 wijken aanpak?

"VROM denkt met dit beleid een paar vliegen in één klap te slaan. Doordat de nieuwe wijken dichter worden bebouwd zou het woningtekort worden opgelost, iets wat zij 'verdichting' noemen. Tegelijkertijd is het een manier om 'probleemwijken' aan te pakken waarmee bij de integratiecrisis wordt aangesloten. Maar de werkwijze gaat op twee punten mank. Allereerst kunnen de corporaties vaak niet waarmaken wat zij aan hun huurders beloven. Er wordt gezegd dat de oude bewoners zich in de nieuwe wijk kunnen hervestigen, maar dit gebeurt vaak niet. Zij wennen aan hun wisselwoning of de nieuwbouw verloopt langzamer dan de sloop. Ten tweede moeten de terugkeerders vaak een hogere huur betalen. Weliswaar kunnen sommigen gebruik maken van huursubsidie, maar het is de vraag of deze in zijn huidige vorm blijft bestaan. Het neerhalen van sociale woningen is dus 'asking for trouble' want daardoor ontstaan uiteindelijk minder betaalbare woningen."

In het geval van Boschveld lijkt het er bovendien op dat de corporaties weinig belang hechten aan de sociale cohesie en samenhang in de wijk.

"Ik was er verbaasd over hoe lichtvaardig daar over heen is gestapt. Dat is ook het tegenstrijdige aan het Nederlandse klimaat. In een aantal probleemwijken wordt het mes gezet, terwijl daar juist sprake is van sociale cohesie en samenhang. Zo leven in Boschveld allochtonen en autochtonen goed samen en zijn er veel buurtinitiatieven. Het is een wijk zoals Balkenende die graag zou willen zien. Dat kan van de nieuwe wijken niet snel gezegd worden."

Behartigen de woningbouwcorporaties in Boschveld nog wel het huurdersbelang?
"SSW is nog steeds een idealistische organisatie. Zij geloven dat de herstructurering het beste is voor hun huurders. Het is wel zo dat het belang van de huurders daardoor steeds meer wordt geïnterpreteerd ten gunste van het plan. De weerstand die er nog wel is wordt op de koop toe genomen. Dit wordt door de coöperaties gezien als een fase waar je doorheen moet, een soort rouwproces van de bewoners. Aan de andere kant zitten de bewoners in een dubbele positie. Zij verzetten zich tegen de sloop van hun wijk, maar moeten ook de woningbouwcorporaties te vriend houden omdat die voor de vervangende woonruimte moeten zorgen. Uiteindelijk gaan alle krachten in de richting die ervoor zorgt dat de belangen van de huurders onvoldoende worden behartigd."

Waar woon je zelf als ik vragen mag?
"Binnen de grachtengordel van Amsterdam."

Niet bepaald sociale woningbouw dus, was het daardoor niet moeilijk om je te verplaatsen in de bewoners van Boschveld?
"Ik moet eerlijk zeggen dat ik nooit in een volkswijk als Boschveld heb gewoond. Het is wel zo dat mijn vader aannemer was en hij heeft tijdens de wederopbouw een aantal naoorlogse wijken in Den Haag neergezet. Ik weet daardoor uit eigen ervaring dat er niets met deze huizen aan de hand is. Vanuit deze achtergrond snap ik dan ook niet waarom deze wijken zo makkelijk tegen de grond worden gegooid. Ik begrijp niet dat woningbouwcoöperaties zomaar die knop om kunnen zetten."

Film 2: (onder voorbehoud) **MY ARCHITECT**

Documentaire over Louis I. Kahn
USA 2003, 116 minuten, kleur & zwart/wit,
Engels gesproken, Nederlands ondertiteld

Louis I. Kahn ontwierp als architect heldere en streng geritmeerde gebouwen, maar zijn privéleven was een rommeltje. Zijn zoon portretteert in MY ARCHITECT een vader die hij niet gekend heeft. Een terechte nominatie voor een Oscar!
In 1974 wordt een man dood aangetroffen in Penn Station, New York. Aanvankelijk kan hij niet geïdentificeerd worden, omdat hij de personalia uit zijn paspoort heeft gekrast. Pas na enkele dagen wordt duidelijk dat het gaat om Louis I. Kahn, een van de belangrijkste architecten van de tweede helft van de vorige eeuw. Hij ontwierp krachtige en spirituele gebouwen als composities: geometrische structuren van baksteen, beton en licht. Zijn regeringsgebouw in Bangladesh is van een onwerkelijke schoonheid.
Zo helder als zijn werk was, zo complex en chaotisch was zijn privé-leven. Louis Kahn heeft zich ontworsteld aan het arme milieu van een Joods immigrantengezin. Als volwassene onderhield hij drie parallelle families: een met zijn vrouw en twee met minnaressen met wie hij een langdurige relatie had. Bij elk had hij één kind, maar zijn kinderen kenden elkaar nauwelijks. Nathaniel, zoon van een van Kahns minnaressen, wist niet veel meer van zijn vader dan het grote publiek. In MY ARCHITECT ontrafelt hij diens privéleven, maar ook diens carrière als architect. Naarmate zijn zoektocht vordert, kan hij zich meer verzoenen met zijn onbekende vader. Het is een fascinerend portret van een creatief genie, een mysticus en een man van de wereld, die een vreemdeling was voor zijn eigen verwanten.

MY ARCHITECT werd in 2004 genomineerd voor een Oscar voor Beste Documentaire.

Foto's: links Louis Kahn en rechts twee beelden van de film, The Phillips Exeter Academy Library, New Hampshire en Capital of Bangladesh. © twee foto's rechts 2003 Louis Kahn Project, Inc., linker foto door Robert Lautman.

Herstrucureringsdiner

Door de Eetbaar, Iris de Kievith ism vele anderen

Locatie: nader te bepalen plek in Transvaal

Speciaal voor dit symposium fabriceert de Eetbaarcrew een Herstucureringsdiner (*onder voorbehoud*).

Eetbaar is een sinds 2000 regelmatig terugkerend eet-evenement in Den Haag en is meestal gekoppeld aan de 'Haagse rondgang' langs galeries in de binnenstad. Het heeft een paar vaste ingrediënten: bijzonder eten, een opmerkelijke locatie en een ongewone presentatie. De input komt vanuit verschillende disciplines; koks, kunstenaars, vormgevers, architecten, DJ's en dichters werken in wisselende samenstelling aan concept en uitvoering. Thema's als breekbaar, haalbaar, vloeibaar en leefbaar hebben reeds de revue gepasseerd.
